

IP_{IA} – інтелектуальна рента від використання інтелектуальної активності працівників, їхньої кваліфікації та компетенцій.

Виходячи з даних методичних положень формування інтелектуальної ренти та різновидів її складових можна зобразити таким чином (рис. 2).

Досить вагомою перевагою інтелектуального підприємництва в частині надання консалтингових послуг є відсутність значних фінансових витрат при заснуванні власного бізнесу за даним напрямом. При цьому найвагомим фактором формування та подальшого розвитку інтелектуального підприємництва є кругообіг сукупного інтелектуального капіталу за його структурно–складовими стадіями: 1) стадія відтворення «інтелектуального людського капіталу» як базової складової, що характеризує досягнутий рівень вмінь, навичок, компетенцій та інтелектуальної активності, якими володіє суспільство на конкретному відрізку часу в системі освіти, науково–дослідної діяльності, набутої кваліфікації і досвіду практичного використання досягнутих знань; 2) стадія відтворення «організаційно–інфраструктурного капіталу», рівень розвитку якого визначається спроможністю інтелектуального людського капіталу в системі державно–інституційного забезпечення стимулювати продукування та дифузю матеріально–уречевлених знань в сфері інноваційного підприємництва, освіти та науки; 3) стадія відтворення «науково–технічного капіталу» забезпечує перетворення новостворених матеріально–уречевлених знань в процес формування інтелектуальної власності, що дозволяє формувати кругообіг сукупного інтелектуального капіталу та задавати відповідні параметри його розвитку збагачені новими знаннями, вміннями, навичками, компетенціями.

Висновки

Узагальнюючи все вищезазначене, необхідно зауважити, що ринковий механізм формування інтелектуального капіталу має притаманні лише йому особливості: по–перше, є генератором науково–технічного прогресу; по–друге, сприяє активізації національної інноваційної системи та інвестиційних бізнес–процесів; по–третє, посилює вимоги до розробки, виробництва та реалізації інтелектуальних продуктів та послуг.

Ринок інтелектуального капіталу досить тісно взаємопов'язаний із ринками підготовлених до науково–дослідної роботи кадрів, інтелектуальних продуктів, освітніх та науково–дослідних послуг, результатом взаємодії яких є формування інтелектуальної ренти та різновидів її складових (залежно від: продажу нової продукції за більш високими цінами; продажу ліцензій, патентів і ноу–хау; економії ресурсів унаслідок використання нових технологій; використання інтелектуальної активності працівників, їхньої кваліфікації та компетенцій), які на відміну від існуючих підходів у сукупності дозволяють більш чітко відобразити процес формування інтелектуального капіталу в національній економіці.

Список використаних джерел

1. Бутнік–Сіверський О.Б. Національна політика розвитку інтелектуального капіталу з позиції глобалізації економіки / О.Б. Бутнік–Сіверський // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2005. – №1. – С. 50–57.
2. Вовканич С.Й. Людський та інтелектуальний капітал в економіці знань / С.Й. Вовканич, Л.К. Семів // Вісник НАН України. – 2008. – №3. – С. 13–23.
3. Дайнеко В.Г. Проблемы регулирования интеллектуального капитала / В.Г. Дайнеко // Актуальные проблемы политической экономии: сб. Всеросс. научно–практ. конф. – 2004. – Ч. II. – С. 240–243.
4. Эсслецбихлер М. Закупка интеллектуальных услуг / М., Эсслецбихлер // Сессия «Лучшая практика закупки услуг». – Киев, ноябрь 2012.
5. Скоблякова И.В. Инновационные системы и венчурное финансирование / И.В. Скоблякова. – М.: «Издательство Машиностроение – 1», 2006. – 201 с.
6. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України: В 3 т. / Т. 1: Економіка знань – модернізаційний проект України [За ред. В.М. Гейця, В.П. Семиноженка, Б.Є. Кваснюка]. – К.: Фенікс, 2007. – 550 с.
7. Управление знаниями в инновационной экономике / [Мильнер Б.З., Катъкало В.С., Орлова Т.М. и др.]; под ред Б.З. Мильнера. – М.: ЗАО Издательство «Экономика», 2009. – 599 с.
8. Федулова Л.І. Економіка знань / Л.І. Федулова. – К.: НАН України; Ін–т екон. та прогнозування, 2009. – 600 с.

УДК: 330.342.24.–026.15

Х.С. ПОШКОВСЬКА,
аспірантка, Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана

Генезис креативності як системоутворюючого фактора еволюції суспільства

У статті розглядається генезис креативності як системоутворюючий фактор еволюції передових економік

світу від індустріальної економіки до постіндустріальної. На рубежі тисячоліть людина винайшла розумніше вирі–

шення проблеми: якщо творчість не підпорядковується ринку, можна підпорядкувати ринок творчості, і це дає результат. Те, чим не вдається керувати, можна стимулювати. Цілі міста стають не тільки територіями життя, виробництва і торгівлі, а й майданчиками творчості на шляху до нової економіки – економіки знань.

Ключові слова: індустріальна економіка, економіка знань, креативна економіка, творчі індустрії, четвертинний сектор економіки.

В статье рассматривается генезис креативности как системообразующий фактор эволюции передовых экономик мира от индустриальной экономики к постиндустриальной. На рубеже тысячелетий человек изобрел еще более умное решение проблемы: если творчество не подчиняется рынку, можно подчинить рынок творчеству, и это дает результат. То, чем не удается управлять, можно стимулировать. Целые города становятся не только территориями жизни, производства и торговли, но и площадками творчества на пути к новой экономике – экономике знаний.

Ключевые слова: индустриальная экономика, экономика знаний, креативная экономика, творческие индустрии, четвертичный сектор экономики.

The paper considers the genesis of creativity as the factor of evolution advanced economies from evolution industrial to post-industrial economy. At the turn of the millenia man has invented a wiser solution: if work is not the subject to market it, then the market can be submitted to work and it gives the result. What you can not control, can be stimulated. Entire cities are not only the areas of life, production and trade, but also sites of work towards, a new economy – the knowledge economy.

Keywords: industrialized economy, knowledge economy, creative economy, creative industries, quaternary sector.

Постановка проблеми. Упродовж декількох десятиліть спеціалістами (особливо зарубіжними) в сфері економіки досліджувалися проблемні питання та вивчалися теоретико-методологічні аспекти формування нової економіки – економіки знань. У той же час цю область не можна назвати достатньо дослідженою та опрацьованою, тому питання переходу від індустріальної економіки до економіки знань сьогодні є актуальним.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Тему переходу суспільства до креативної економіки та розгляд креативності як системоутворюючого фактора суспільного розвитку, розробляють та вивчають багато вчених, зокрема цьому присвячені роботи Дж. Хокінса, Е. Пратта, С. Леша, Дж. Юррі, Дж. Као, Р. Флоріді, Ч. Лендрі, М.Б. Гнедовського, Є.В. Зеленцової.

Метою статті є простеження перехідного періоду розвитку світової економіки від індустріальної до постіндустріальної. Передумови та витоки появи нової економіки – економіки знань (креативної економіки).

Виклад основного матеріалу. З середини 70-х років ХХ століття у розвинених західних і деяких східних країнах відбуваються глибокі зміни, в результаті яких формується нове суспільство. Його природа багато в чому залишається невизначеною. Відповідно це суспільство називають по-різному: постіндустріальне, інформаційне, посткапіталістичне, технологічне, суперіндустріальне, постмодерне, суспільство знань тощо. Серед наведених визначень найбільш обґрунтованими і адекватними представляються ті, в яких нинішнє суспільство розуміється як постіндустріальне та інформаційне. Термін «постіндустріальна економіка» використовується повсюдно, проте, як правило, його вживають не в точному сенсі цього слова, а з метою протиставлення промислового минулого і сучасних соціально-економічних умов. Основні суперечки, таким чином, виникають навколо питань про те, наскільки і чим сучасна економіка відрізняється від індустріальної, яку роль у ній відіграє сектор послуг і чи можуть послуги бути реальною основою економічного розвитку. Відповіді на ці питання визначають стратегії розвитку не тільки окремих міст, а й цілих держав.

Епоха індустріальної економіки, де панувало промислове виробництво, а основним чинником виробництва були матеріальні активи, в середині ХХ століття стала втрачати свої характерні риси. Цей процес найбільш яскраво проявив себе у країнах Заходу. І саме в західній соціології виникла концепція нового суспільства – постіндустріального. Однак, як зазначає основоположник даної концепції американський соціолог Д. Белл, сама назва цієї епохи, що містить приставку «пост», означає перехідний характер даного суспільного стану. Також він підкреслює, що таке суспільство – лише аналітична конструкція. Термін «постіндустріальне суспільство» визначає не конкретний його тип, а лише позначає настання нового етапу суспільного розвитку. Основні характеристики постіндустріального суспільства, обґрунтовані Беллом, зводяться до такого:

- відбувається перехід до домінування виробництва послуг над виробництвом товарів, причому в структурі послуг все більшу частку займають так звані соціальні послуги (освіта, охорона здоров'я, побутові послуги, сфера розваг) на противагу «послуг виробникам» (до них відносяться торгівля, фінанси, страхування, нерухомість, юридичні послуги, проектно-конструкторські роботи);

- фундаментальною характеристикою праці стає той факт, що люди спілкуються з іншими людьми, а не взаємодіють з машинами;

- у структурі зайнятості професійний і технічний клас домінує над робочим класом;

- знання і технології стали основним ресурсом розвитку суспільства [1, с. 255–256].

Визначальні характеристики постіндустріалізму пов'язані зі зміною у структурі зайнятості, де відбулося істотне зрушення на користь сфери послуг. «Постіндустріальне суспільство засноване на послугах. Якщо індустріальне суспільство визначає»

ся через кількість товарів, що позначає рівень життя, то постіндустріальне суспільство вимірюється рівнем життя, вимірюваним послугами і різними зручностями – охороною здоров'я, освітою, відпочинком і культурою» [7, с. 151–156].

У той же час принципово важливо розуміти, що сектор послуг сам по собі вкрай неоднорідний. Згідно з моделлю постіндустріалізму послуги не просто стали домінувати – змінився домінуючий тип послуг що надаються. Так, Белл виділяє три підсектора: до першого належать транспорт і комунальне господарство, до другого – торгівля, фінанси, страхування, нерухомість, до третього – охорона здоров'я, освіта, дослідження, державне управління та індустрія відпочинку. Якщо перший і другий підсектори (в тому числі торгівля і фінансовий сектор) розвивалися і в індустріальній економіці, то тепер різко зросла частка третього підсектора – таких послуг, як медицина, освіта, послуги по зберіганню, відтворенню і створенню знань, а також індустрії розваг.

Тепер головною рушійною силою стає інформація і знання. Перехід від індустріальної економіки, що орієнтована на ринок промислових товарів, до постіндустріальної економіки, яка орієнтована на ринок інтелектуальних послуг, від «фордизма» (масового виробництва стандартних товарів) до «постфордизму» (гнучкої спеціалізації та активній взаємодії з споживачем), усе це підвищує рівень вимог до кваліфікації працівників. Кваліфікація ж насамперед виражається в знаннях і здатності до створення нового, творчої діяльності, іншими словами, потребує інвестицій в людський капітал (ЛК).

Зміст поняття людського капіталу еволюціонувало в часі. Теорія людського капіталу, що з'явилася в середині ХХ ст., розглядала індивіда як аналог устаткуванню, «він купувався виробником і використовувався відповідно до »технічної інструкції», в якості якої виступали об'єктивні параметри людського капіталу» [5, с. 128]. Тобто людина розглядалася як головний механізм виробничої машини, цінність якого полягала в якісному відтворенні знань і навичок. Проте перехід до постіндустріальної економіки вимагає від індивіда вміння не тільки відтворювати знання, а й створювати нові. На перший план виходять такі характеристики індивіда, як «креативність, високий ступінь адаптації до виробничих технологій, що постійно змінюються, здатність до інновацій, вміння швидко приймати рішення». Швидкість зміни ситуацій на ринку визначає необхідність творчого підходу, який дозволяє знайти нове рішення максимально швидко. На зміну підприємствам-гігантам приходять маленькі рухливі команди, непрофільні підрозділи виходять зі складу великих компаній і стають самостійними комерційними структурами. Необхідно відзначити, що ставка на творчі ресурси в економічно розвинених країнах була зроблена від того, що в останні десятиліття минулого століття Європа і Північна Америка пережили драматичні наслідки переходу від індустріальної економіки до постіндустріальної, що проявилися у переміщенні промислових підприємств з індустріальних центрів Заходу в країни з більш дешевою робочою силою, з більш вигідними кліматичними та економічними умовами. Підприєм-

ства зупинилися, будівлі спорозніли, регіони і міста не могли забезпечити зайнятість населення.

«Рятівний круг» побачили в культурі. Великобританія – перша країна, де турбота про культуру була зроблена пріоритетом державної політики. Вже з кінця 1960-х років британці почали розробляти проекти, які в 90-х лягли в основу технологій виявлення, стимулювання та підтримки творчих і культурних ресурсів. Були створені програми розвитку творчих індустрій, які забезпечили новий приплив капіталу, нову структуру зайнятості і сформували нові джерела доходів. На занедбаних територіях і в залишених приміщеннях стали формуватися творчі кластери – співдружності незалежних творчих компаній, пов'язаних спільністю місця і відносинами взаємного співробітництва і конкуренції.

Корінні зміни, що відбулися в розвитку цивілізації в кінці минулого століття, – глобалізація і перехід від індустріальної економіки до постіндустріальної економіки (економіки знань) – створили передумови для виникнення і розвитку так званої «креативної економіки».

Початком століття креативної (творчої) економіки як теоретичного осмислення цього явища можна вважати листопад 1998 року, коли в документі Департаменту культури, медіа та спорту уряду Великобританії було сформульовано поняття творчих індустрій (creative industries): «Творчі індустрії – це діяльність, в основі якої лежить індивідуальний творчий початок, навичка або талант і яка несе в собі потенціал створення доданої вартості і робочих місць шляхом виробництва і експлуатації інтелектуальної власності» [1, с. 25–26].

У цьому документі, що був ініційований керівником департаменту Крісом Смітом, мова йшла про розвиток певного сектору економіки, що спеціалізується на виробництві та поширенні знань та інформації. В деяких працях цей сектор також називають «четвертинним сектором економіки».

Загальна проблема досліджень сектору творчих індустрій пов'язана з національними особливостями визначень і методології дослідження, що не дозволяє адекватно порівнювати зміни, що відбуваються в даному секторі протягом кількох десятиліть. Дослідження часто проводяться або агентствами творчих індустрій, або безпосередньо міністерствами або департаментами, відповідальними за даний сектор. Іноді в центрі досліджень знаходяться не всі галузі творчої економіки, а тільки кілька секторів творчої економіки.

У визначенні творчих індустрій виділено 13 підсекторів:

- Реклама.
- Архітектура.
- Ремесла, дизайн меблів.
- Моделювання (дизайн) одягу.
- Кіно та відео.
- Графічний дизайн.
- Розважальне програмне забезпечення (комп'ютерні ігри).
- Жива і записана музика.
- Сценічне мистецтво.
- Телебачення, радіо та Інтернет.

МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

- Візуальне (образотворче) мистецтво та антикваріат.
- Письменницька і видавнича справа.
- Музеї і спадщина [2, с. 10–12].

Важливо відзначити той факт, що складність підрахунку та систематизації секторів творчих індустрій у світі і в порівняльній перспективі є важливим недоліком у формуванні теоретичних розробок у цій галузі та застосування на практиці концептуалізованих схем, які в більшості своїй шикуються індивідуально під кожен проект і галузь.

Творчі індустрії стають не тільки найважливішим сектором економіки, а й важливим іміджевим механізмом, що має символічне значення для держав і регіонів. Творчі індустрії також є важливим показником у різних умовах існування різноманітних країн та регіонів. Вони визначають потенціал розвитку країни і суспільства:

- 1) формується творче міське середовище;
- 2) інвестуються фінансові ресурси в креативних людей, а також інновації для сфери культури в цілому;
- 3) формується затребуваність творчого потенціалу через створення нових робочих місць;
- 4) розробка і просування інтелектуального продукту;
- 5) підтримання економічної, культурної та політичної комунікації – «зворотний зв'язок між виробництвом і споживанням, технологією та вмістом, громадським задоволенням і мобільністю» [3, с. 7–8];
- 6) вихід з економічної кризи, пов'язаної з реструктуризацією і модернізацією економіки країни, регіону та міста – зростання конкурентоспроможності країни/регіону/міста;
- 7) вихід із політичної кризи – нові управлінські кадри, методи та ідеї, прихід нової влади;
- 8) новий імідж і формування ідентифікації, відродження регіонів і просторів;
- 9) вирішення соціальних завдань – розвиток місцевих громад та їх інтеграція, діалог спільнот.

Творчі індустрії – швидко зростаючий сектор економіки. З одного боку, вони забезпечують мобільність, вихід на глобальний ринок, формують проектне мислення, використовують безліч різноманітних ресурсів, сприяють розвитку людської індивідуальності і довіри в суспільстві. З іншого боку, творчі індустрії сприяють новому розумінню різноманіття світу, розвитку і збереженню культури, історії і традицій, відродження міст і формуванню міського простору. Творчі індустрії важливі з погляду зміни і підходу до споживання. При виборі товарів і послуг важливим стає імідж, мода, дизайн, стиль. Відповідно основним активом стає бренд.

Творчі індустрії – це новий виклик для тих економік та країн, в яких пройшли широкі етапи індустріалізації з високим рівнем довіри до культурних досягнень своїх країн. При цьому важливою особливістю є те, що творчі індустрії характерні для країн, де важливу роль відіграє громадянське суспільство і плюралізація відносин у суспільстві. Вони сприяють активному включенню всіх рівнів влади у вирішенні нагальних проблем не тільки культури та економіки, а й суспільства в цілому,

при цьому в даний процес включаються бізнес, установи культури і громадські організації, забезпечуючи формування мережових взаємодій. Одним із прикладів такої взаємодії стає участь усіх зацікавлених учасників в збереженні культурної спадщини для сталого регіонального розвитку.

У 2000 році в журналі *Business Week* уперше було введено в обіг поняття «креативна економіка», а в 2001 році вийшла книга Джона Хоукинса «Креативна економіка», яка сповістила наступ постінформаційної епохи, для якої інформація і знання – це ресурс, а рушійною силою і головною цінністю виступає творчість.

Відомий американський соціолог Річард Флорида [6, с. 267] доводить, що постіндустріальна економіка народжує нову породу людей. Незалежні професіонали, яких Флорида описує як новий, висхідний «творчий клас», стають сьогодні все більш впливовою силою. Ці люди не орієнтовані на корпоративну кар'єру, вони вільно мігрують між компаніями і містами, вибираючи місця з найбільш сприятливими умовами для життя і роботи – в тому сенсі, як вони це розуміють.

Висновки

У 1980–1990-ті роки криза індустріальної промисловості супроводжується кризою індустріальної бази, ерозією традиційних ключових функцій міст, і все це на тлі процесів глобалізації. Перехід західних країн до постіндустріальної економіки і на шлях інноваційного розвитку припускав широке трактування економіки. На практиці почався відхід від жорсткої детермінованості у прийнятті рішень, розширення індустріального виробництва та інфраструктури, традиційні (матеріальні) ресурси поступилися своє місце творчим. Пріоритетом стає творча економіка і творчі індустрії як найважливіша складова економіки (як на національному рівні, так і на регіональному та муніципальному). Креативність стає тим системоутворюючим фактором еволюції суспільства до економіки знань. Основними складовими успіху підприємства стає гнучкість у прийнятті рішень і відкритість інноваціям. Основними учасниками творчої економіки стають не тільки бізнес (великі підприємства і корпорації творчої індустрії, а й дрібні та середні фірми творчих кластерів), але і традиційні організації культури (такі як театри, музеї і бібліотеки), а також посередницькі агентства (між владою та бізнесом, метою яких є підтримка творчих індустрій та виконання наступних функцій, а саме: консультації, аналізу та оцінки). Крім усього в центрі економіки – творчі, незалежні люди з безліччю ідей і винахідливістю, «які мігрують між цими секторами і утворюють рухливе творче середовище» [4, с. 3].

Список використаних джерел

1. Department for Culture, Media and Sport. Creative Industries Programme. Creative Industries Mapping Document. London, 2001.
2. Department for Culture, Media and Sport. Creative Industries Programme. Creative Industries Fact File. London, 2002.
3. Dr. T. Fleming. A Creative Economy Green Paper for the Nordic Region. November 2007.

2. Гнедовский М. Творчі індустрії: політичний виклик для Росії / Вітчизняні записки // www.strana-oz.ru

3. Крутий И.А., Красина О.В. Человеческий капитал: эволюция представленый // Социологические исследования. №8. Август 2007 г. – С. 127–130.

4. Флорида Р. Креативный класс: люди, которые меняют будущее / Пер. с англ. – М.: Издательский дом «Классика XXI», 2005. – 421 с.

5. Bell D. The Coming of Post-Industrial Society: A Venture in Social Forecasting. New York: Basic Books, 1973.

УДК 336.761

О.В. ПАРАНДИЙ,
аспірант, ст. викладач, Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана,
О.В. ФІЛОНОВ,
аспірант, Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана

Гіпотези ефективного ринку та випадкових блукань на фондовому ринку України

У статті розглянуто підходи до ціноутворення на фондовому ринку, які пропонують гіпотези ефективного ринку та випадкових блукань. Автори здійснили перевірку гіпотез з використанням даних торгів на українському фондовому ринку.

Ключові слова: автокореляція, гіпотеза випадкових блукань, гіпотеза ефективного ринку, лептоексцес, слабка, напівсильна та сильна форми ефективності, статистика Дарбіна – Уотсона, Z-статистика.

В статье рассмотрены предлагаемые гипотезами эффективного рынка и случайных блужданий подходы к ценообразованию на фондовом рынке. Авторы осуществили проверку гипотез с использованием данных торгов на украинском фондовом рынке.

Ключевые слова: автокорреляция, гипотеза случайных блужданий, гипотеза эффективного рынка, лептоэкссес, слабая, полусильная и сильная формы эффективности, статистика Дарбина – Уотсона, Z-статистика.

In this article authors investigate asset pricing approaches on the stock market according to Efficient Market Hypothesis and Random Walk Theory. Authors have done hypothesis testing using Ukrainian Stock Market data.

Keywords: autocorrelation, Durbin – Watson statistic, Efficient Market Hypothesis, leptokurtosis, Random Walk Theory, weak-, semi-strong- and strong-form efficiency, Z-statistic.

Постановка проблеми. Невід'ємною частиною сучасної ринкової економічної системи є фондовий ринок. Функції і важливість такої складової цілком зрозумілі: в розвинених країнах світу дієвий фондовий ринок забезпечує акумуляцію і трансформацію заощаджень в інвестиції, є механізмом залучення капіталу для держави і корпорацій, надає інструменти управління ризиками, а також виконує функцію ціноутворення на специфічний товар – цінні папери. Домінуючим

підходом до питання визначення ціни на той чи інший актив зараз виступає гіпотеза ефективного ринку. Проте відкритим залишається питання щодо того, чи є вона коректною та чи вірно описує процеси, що відбуваються на фондовому ринку тієї чи іншої країни. Фондовий ринок в Україні стрімко розвивався в останні роки, його інфраструктура значно покращилася, було запроваджено використання нових технологій та інструментів. У статті аналізується, як це вплинуло на інформаційну ефективність ринку.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми показав, що даній тематиці приділялася достатня увага як зарубіжними науковцями, так і вітчизняними, проте одностайної думки щодо практичного застосування теорії ефективності фінансових ринків на сьогодні, як і раніше, немає. Гіпотези ефективного ринку та випадкових блукань досліджувалися в роботах Л. Башельє, О. Буреніна, С. Гроссмана, Н. Дегтярьової, М. Енсена, Т. Іто, П. Кругмана, А. Ло, Я. Міркіна, О. Мозгового, П. Самуельсона, Ю. Фаму, Л. Фішера, К. Френча, Дж. Стігліца, В. Шарпа, А. Шлейфера та ін.

Метою статті є розгляд підходів до ціноутворення на фондовому ринку, які пропонують гіпотези ефективного ринку та випадкових блукань, а також перевірка вищезазначених гіпотез із використанням даних торгів на українському фондовому ринку.

Фінансові ринки згідно із сучасною теорією ефективності поділяються на три групи: ринки зі слабкою формою ефективності, напівсильною, сильною. Даний поділ ґрунтується на чутливості ринкових цін до наявної інформації, простіше кажучи, більш ефективні ринки в цінах враховують більший обсяг інформації та роблять це за коротший проміжок часу, ніж це роблять менш ефективні ринки, а тому вважається, що ціни на таких ринках є більш справедливими з фундаментального погляду. Даний факт є дуже важливим з погляду побудови інвестиційних стратегій, обрання інструментів оцінки, а головне – при обґрунтуванні доцільності інвестицій